

Llicenciatura en Ciències religioses

Història de la Missió Apostòlica

- **Titulació:** Llicenciatura en Ciències Religioses
- **Modalitat:** Iscreb Presencial
- **Semestre:** 1r | **ECTS:** 5 | **Hores de classe setmanals:** 3
- **Àrea:** Bíblia | **Període lectiu:** 1r semestre
- **Professorat:** [Dr. Lluís Serra i Llansana](#) | **Llengua:** Català

Justificació

Els inicis de la missió apostòlica configuren la història cristiana del segle I. Els continguts exposats en aquesta matèria posseeixen un gran interès des d'una doble perspectiva: a) des de la teologia bíblica, s'hi troben les claus per comprendre la vida de les primeres comunitats cristianes, inclosos els seus conflictes, així com de les figures més rellevants (Pere, Pau...) a partir dels textos bíblics, especialment els Fets dels Apòstols i l'epístola als Gàlates; i b) des del diàleg interreligiós, ecumènic i cultural, s'observa l'impacte que l'anunci de la bona notícia provoca a l'època del segle I en el món de la cultura i de les religions. Ambdues perspectives enriqueixen la visió dels inicis i, a la vegada, forneixen elements d'anàlisi de la realitat actual, tot fonamentant la fidelitat als orígens.

Aquesta assignatura pretén endinsar-se críticament en les fonts històriques, recollir els testimonis de la primera hora de l'evangelització com la realitzada per Pere i Pau, reconstruir el quadre històric a partir dels relats, definir els principals conflictes i la manera de donar-los solució, i conèixer l'itinerari de l'expansió cristiana al segle I.

Requisits i orientacions prèvies

El requisits previs corresponen al fet d'haver cursat els estudis de Batxillerat en Ciències Religioses.

Aquesta assignatura s'imparteix en l'horitzó del Pla Bolonya, segons el qual el sistema de creditatge tradicional és substituït pels crèdits del nou pla, que reben l'abreviatura d'ECTS (European Credit Transfer System). Cada ECTS, com recorda la Guia de l'Estudiant, implica 25 hores de feina, les quals inclouen hores lectives, hores d'estudi personal i d'examen.

Competències i Objectius

En acabar l'estudi d'aquesta assignatura, l'estudiant ha d'assolir una sèrie de competències o capacitats que contribueix a desenvolupar. Aquestes capacitats són teòriques i pràctiques. Remeten, en darrera instància, a què

ha de saber, saber fer i saber ser l'alumne en assolir la seva titulació.

- Capacitat de situar-se en la cultura d'una època històrica corresponent al primer segle
  - Capacitat d'anàlisi de textos bíblics, especialment neotestamentaris
  - Competència en la utilització de metodologies adequades
  - Capacitat de comprendre les controvèrsies de les primeres comunitats amb rigor i sense prejudicis
  - Capacitat de treballar en equip
  - Capacitat d'aplicar els criteris històrics a la realitat actual
  - Competència en el coneixement de la figura de sant Pau
  - Competència en l'exposició oral i en la representació
  - Capacitat d'argumentar les diverses opcions davant dels problemes històrics
-
- Coneixements (objectius conceptuals)
    - Conèixer la història cristiana del segle I, en el marc cultural on es va desenvolupar
    - Analitzar a fons la figura de sant Pau a partir dels textos neotestamentaris, especialment del llibre dels Actes
    - Fer una relectura de les comunitats cristianes del segle I i de les problemàtiques en les que estaven immerses
  - Habilitats (objectius procedimentals)
    - Reconstruir críticament quadres històrics a partir dels relats
    - Analitzar els textos bíblics
    - Argumentar els continguts teològics i eclesials que es desprenguin de l'estudi
  - Valors o actituds
    - Fomentar l'actitud del treball en equip
    - Promoure el valor de la reflexió personal
    - Interpretar la realitat eclesial actual a la llum dels orígens del cristianisme

Continguts

Els continguts s'estructuren d'acord amb els punts següents:

INTRODUCCIÓ

1. FONTS HISTÒRIQUES

1.1. Fonts bíbliques

1.1.1. El llibre dels Fets dels Apòstols

1.1.2. Les Cartes autèntiques de Pau

1.2. Fonts extrabíbliques

2. ELS TESTIMONIS DE LA PRIMERA HORA DE L'EVANGELITZACIÓ: PERE i PAU

2.1. En els Fets dels Apòstols

a) Programa general de l'obra

b) Evolució dels protagonistes

c) La figura de Pau

d) Pau i Jerusalem

2.2. En les Cartes

3. RECONSTRUCCIÓ DEL QUADRE HISTÒRIC A PARTIR DELS RELATS

3.1. Comparació dels dos relats

3.1.1. Orígens de Pau

a) Coincidències

b) Divergències

c) Primeres conjectures

3.1.2. Visites de Pau a Jerusalem

a) Coincidències

b) Divergències

c) Primeres conjectures

3.1.3. Els viatges missioners de Pau

- a) Coincidències
- b) Divergències
- c) Primeres conjectures
- 3.1.4. El concili i el postconcili
  - a) Coincidències
  - b) Divergències
  - c) Primeres conjectures
- 3.2. Cronologia relativa o interna
- 3.3. Cronologia absoluta o externa
  - a) Damasc
  - b) Gran fam universal
  - c) Expulsió dels jueus de Roma
  - d) Trobada amb Gal·lió
  - e) Fèlix i Festus
- 3.4. Models proposats de reconstrucció històrica
  - a) Escola alemana
  - b) R. Jewett
  - c) G. Lüdemann
  - d) J. Becker
  - e) A. Suhl
- 3.5. Proposta de cronologia
  - a) Fets referencials i col·locació dels fets subsidiaris
  - b) Edat de Pau

4. ITINERARI DE L'EXPANSIÓ CRISTIANA AL S.I

PROPOSTA D'UN NOU MODEL DE RECONSTRUCCIÓ DEL QUADRE HISTÒRIC

- 4.1. Clarificació crítica dels episodis controvertits
  - 4.1.1. La crisi hel·lenista
    - a) Inicis de la comunitat cristiana
    - b) Presentació del conflicte dels hel·lenistes
    - c) Organització del servei d'ajut als pobres
    - d) Naturalesa del problema plantejat
    - e) Tendències ideològiques globals del judaisme
    - f) Conseqüències del conflicte
  - 4.1.2. La conversió de Pau a Damasc
    - a) Lectura tradicional
    - b) Nova hipòtesi
    - c) Problemàtica de la hipòtesi formulada
    - d) Conclusions
  - 4.1.3. Els viatges de Pau a Jerusalem
    - a) Presentació de les dades dels textos
    - b) La crisi latent a la fundació d'Antioquia
    - c) Conseqüències de la polèmica
    - d) Reconstrucció del conflicte d'Ac 11-12
  - 4.1.4. El conflicte dels aliments
    - a) Naturalesa de la problemàtica plantejada
    - b) Moment
  - 4.1.5. Els viatges apostòlics de Pau
    - a) Situació de la qüestió
    - b) Anàlisi de les justificacions
    - c) Hipòtesi sobre els viatges de Pau
  - 4.1.6. Conflictes, persecucions i evolució del grup de govern
    - a) Els primers capítols del llibre dels Fets
    - b) Fons històric d'aquests primers episodis
    - c) Evolució del grup de govern de la comunitat
    - d) Implicacions econòmiques en l'evolució del cristianisme primitiu
- 4.2. Reconstrucció de l'itinerari general
  - 4.2.1. Visió panoràmica de la història cristiana del s.I

4.2.2. Grans etapes evolutives del moviment de Jesús: les crisis i les seves conseqüències

- a) Els hel•lenistes
- b) Predicació als gentils
- c) Circumcisió
- d) Els aliments

4.2.3. Herència de la tradició paulina per al judaisme i el moviment de Jesús

Metodologia i Avaluació

- Ensenyament-aprenentatge presencial (40%)

La classe presencial comprèn dues hores i mitja cada divendres, amb una breu pausa, des del 10 de febrer fins al 25 de maig.

S'utilitzaran diversos mètodes:

- a) exposició del professor (32%)
- b) debats, treball en grup, simulació i exàmens... (8%)

- Ensenyament-aprenentatge (fora de l'aula)

- a) dirigit: treballs, lectures... (25%)
- b) autònom: estudi personal, lectures complementàries, consultes a la biblioteca... (35%)

S'opta per una avaluació continuada, que serà duta a terme en diversos moments:

- Avaluació inicial: per conèixer els nivells de partida de l'alumnat i ajustar aquests i els objectius del currículum.

- Avaluació formativa: es va duent a terme al llarg de l'assignatura a fi que l'alumnat i el professor vagin obtenint dades sobre com s'està desenvolupant el procés d'aprenentatge.

Algun breu exercici al llarg del curs, participació en algun debat. Valor: 20%.

- Avaluació final: té com a finalitat sintetitzar el desenvolupament assolit per l'alumne.

- a) treball síntesi del curs amb un tema acordat amb el professor. Valor 40%.
- b) una prova de contrast. Valor: 40%

S'inclourà un exercici d'autoavaluació.

Bibliografia

ALETTI, JEAN NOËL, *Eclesiologia de las cartas de san Pablo*, Estella: Verbo Divino 2010.

BARBAGLIO G., *Pablo de Tarso y los orígenes cristianos*, Salamanca: Sígueme 1997³

BORG, MARCUS J., *El Primer Pablo : la recuperación de un visionario radical*, Estella: Verbo Divino cop. 2009.

DUPONT-ROC, ROSELYNE, *San Pablo: ¿una teología de la iglesia?* Estella: Verbo Divino 2010.

EISENBAUM, P., *Pablo no fue cristiano*. (Verbo Divino, Estella, 2014).

Sánchez Bosch, J., *Nascut a temps*, Barcelona: Claret 1992.